

Mog 1095

Sprawozdanie

Komisji administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego w sprawie utworzenia nowej reprezentacji powiatowej w Przeworsku.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z 14. października 1908 polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu, by zbadał wszechstronnie sprawę rozdziału obecnego powiatu samorządowego łańcuckiego na dwa powiaty samoistne i utworzenia odrębnej reprezentacji powiatowej w Przeworsku, obejmującej powiat polityczny przeworski, i by przedłożył Wysokiemu Sejmowi odpowiednie wnioski.

Wydział krajowy, wywiązując się z otrzymanego polecenia, przeprowadził dokładne badania, i wszedł do Wysokiego Sejmu z projektem ustawy, wyłączającej gminy i obszary dworskie, wchodzące w skład powiatu politycznego przeworskiego, z okręgu reprezentacji powiatowej w Łańcucie, i ustanawiającej dla tego wyłącznego okręgu osobną reprezentację powiatową z siedzibą w Przeworsku, oraz określającej sposób rozdziału długów, zaległości biernych, zobowiązań i ciężarów dotychczasowego powiatu łańcuckiego pomiędzy oba przyszłe nowe powiaty. Ze sprawozdania dołączonego do tego projektu ustawy przekonać się można, na jakich podstawach i zasadach oparty jest projekt podziału.

Komisya administracyjna nabrała, po gruntuownem rozpatrzeniu tego projektu, przekonania, iż byłoby stosowniej, nadać przyszłemu samorządowemu powiatowi przeworskiemu inną konfigurację terytoryalną, a mianowicie, by on nie ograniczał się na sam powiat polityczny przeworski, lecz by rozciągał się ku północy znacznie wyżej a ku południowi nieco niżej, aniżeli to projektuje Wydział krajowy, i aby przy określeniu jego granic liczono się więcej z kierunkiem linii kolejowych, znajdujących się w powiecie samorządym łańcuckim, a mianowicie linii Przeworsk-Rozwadów i Przeworsk-Dynów. Komisya mniemała także, że różnice, jakieby zachodziły pomiędzy oboma przyszłymi powiatami samorządowymi pod względem obszaru (86.510 hk. i 39.382 hk.), ludności (92.691 i 49.095), przypisanych podatków bezpośrednich (221.000 K i 208.000 K) ilości gmin i obszarów dworskich (65 gmin, 37 obszarów, 45 gmin, 38 obszarów), powinny zostać zmniejszone i ile możności wyrównane; uważała także, że gdyby przyjąć proponowane przez Wydział krajowy terytoryalne rozgraniczenie obu powiatów, to siła podatkowa ludności nie byłaby dość równomiernie pomiędzy oba powiaty rozłożona, i że trzeba się starać, ażeby wsie o glebie urodzajnej i wsie o gruntach piaszczystych zostały równomierniej rozłożone pomiędzy oba powiaty.

Tego nowego ukształtowania nie mogła jednak Komisya administracyjna sama ułożyć i Wysokiemu Sejmowi zaproponować, gdyż do tego potrzebne są nowe

pertraktacje i umowy pomiędzy interesentami i nowa uchwała Rady powiatowej łańcuckiej, tudzież obliczenie i ustalenie nowego, odmiennego klucza, wedle którego miałyby tak prawa, jak i zobowiązania, tak majątek, jak i ciężary obu przyszłych powiatów zostać procentowo rozdzielone. Dzisiejszy stosunek procentowy bowiem (51·48% i 48·52%) proponowany przez Wydział krajowy, opiera się na założeniu, że przyszły powiat samorządny przeworski rozciągać się będzie tylko na terytorium sądowego i politycznego powiatu przeworskiego.

Z tych przyczyn Komisya administracyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia nowej Reprezentacji powiatowej w Przeworsku przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu z poleceniem do ponownego zbadania i przedstawienia jaknajspieszniej wniosku opartego na następujących zasadach:

a) Podział powiatu łańcuckiego w celu utworzenia osobnej Rady powiatowej w Przeworsku winien nastąpić w taki sposób, ażeby obydwaj powiaty autonomiczne jeden od drugiego nie różniły się zbyt wiele obszarem, liczbą ludności i siłą podatkową;

b) w celu ułatwienia ludności korzystania z działalności Władz autonomicznych okręgi projektowanych Rad powiatowych powinny być potworzone z uwzględnieniem linii kolejowych istniejących w powiecie autonomicznym łańcuckim.

Przewodniczący:

Laskowski.

Sprawozdawca:

Starzyński.